

Aanbiedingsformulier

Betreft

Nagekomen voorstel onderuitputting AP 2016:
Veilig Digitaal Communiceren

Contactpersoon

Bureau Digicommissaris
info@digicommissaris.nl

Datum

05-09-2016

Kenmerk

2016-0000567347

Bijlagen

1

In de vergadering van 14 juni 2016 heeft het Nationaal Beraad ingestemd met voorstellen die door de beleidsverantwoordelijken ingediend waren met het verzoek deze te bekostigen uit de uit de onderuitputting op de Aanvullende Post 2016. Na de vergadering van het Nationaal Beraad is door beleidsverantwoordelijken BZK en EZ het voorstel 'Veilig Digitaal Communiceren' aangeleverd. Deze wordt nu alsnog ter instemming wordt aangeboden.

In de regieraad Interconnectiviteit is het voorstel besproken en van positief advies voorzien. De onderuitputting op de Aanvullende Post 2016 biedt ruimte om dit voorstel te honoreren. Met het instemmen met dit voorstel wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan het borgen van informatieveiligheid in het kader van ongestructureerde e-mailuitwisselingen via besloten overheidsnetwerken (Diginetwerk).

Het Nationaal Beraad wordt gevraagd:

- Kennis te nemen van het voorstel 'Veilig Digitaal Communiceren' van EZ en BZK, dat door de regieraad Interconnectiviteit positief is beoordeeld;
- Akkoord te gaan met bekostiging van het voorstel uit de onderuitputting op de Aanvullende Post 2016 en daarmee met het overhevelen van middelen per Najaarsnota.

BZK / EZ
23 juni 2016

Betreft: Voorstel Veilig Digitaal Communiceren (middels email) over Diginetwerk

Gevraagd besluit:

- €500.000 uit de onderuitputting op Aanvullende Post GDI 2016 toe te kennen voor Veilig Digitaal Communiceren (middels email) over Diginetwerk

Toelichting:

Veilig Digitaal Communiceren (VDC) is gericht op het mogelijk maken van beveiligd emailverkeer tussen overheden en organisaties met een publieke taak. Hiertoe wordt Diginetwerk geschikt gemaakt om veilig e-mailverkeer te faciliteren, als uitbreiding op het reeds bestaande veilige berichtenverkeer.

De noodzaak tot het beveiligen van het reguliere mail verkeer is gebleken uit een verkenning van RvIG en Logius. Zodra proces- of domeinspecifieke applicaties niet toereikend zijn wordt uitgeweken naar reguliere email. In dergelijke communicatie dient regelmatig persoonsgegevens en andere privacygevoelige informatie te worden opgenomen, waarvoor reguliere email onvoldoende veilig is. De uitdrukkelijke wens van het gebruikersveld is om dit generiek op te lossen naast de bestaande proces- of domeinspecifieke voorzieningen. Over dit onderwerp en mogelijke oplossingen is reeds meerdere keren gesproken in de Regieraad Interconnectiviteit.

Beveiligde email via Diginetwerk biedt die oplossing en kan worden gebruikt voor alle sectoren en domeinen waarbinnen de doelgroep onderling communiceert. Veilig Digitaal Communiceren bouwt voort op de bestaande functionaliteit voor beveiligd emailen zoals deze nu al binnen de Rijksoverheid gebruikt wordt (de Haagse Mail Relay (HMR)). Het gebruiksveld van die bestaande oplossing wordt daarmee uitgebreid naar de decentrale overheden en uitvoerders van overheidstaken.

Uit de verkenning van RvIG en Logius is daarnaast gebleken dat er meerdere decentrale, domeinspecifieke initiatieven lopen en de behoefte aan een dergelijke overheidsbrede voorziening breed wordt gevoeld en dat het draagvlak bij de doelgroep (zoals de Manifestgroep, departementen, de gemeenten, het werk- en inkomens- en het zorgdomein) voor de beoogde oplossing groot is. Velen geven aan deze voorziening actief te gaan gebruiken zodra deze beschikbaar is. RvIG zal, als launching customer, deze voorziening gaan gebruiken voor het veilig communiceren met gemeentes over persoonsgegevens.

De technische inrichting voor deze oplossing is gebaseerd op de internationale DNS-standaard. VDC ondersteunt volledig de 'pas toe of leg uit' open standaarden voor mailverkeer: DKIM, DNSSEC, IPv4 en IPv6, SPF, TLS. Daarmee wordt een variant op de HMR-oplossing geïntroduceerd die geschikt is voor een grotere doelgroep (dan alleen de Rijksoverheid), en minimale beheerinspanningen en kosten met zich meebrengt, omdat deze onderdeel uit kunnen maken van het reguliere mailbeheer van zowel de centrale als decentrale organisaties. De bestaande HMR-oplossing voor de departementen kan hiernaast en geïntegreerd blijven bestaan. Ditzelfde is van toepassing voor bijvoorbeeld SUWInetmail. Zowel SSC-ICT (HMR) als BKWI (SUWInetmail) ondersteunen dit initiatief om het gebruik van Diginetwerk uit te breiden met email. Partijen die reeds gebruik maken van beveiligd mailen via de HMR of SUWInetmail hoeven geen aanpassingen door te voeren, en krijgen wel de mogelijkheid om met meer publieke organisaties veilig te mailen. Partijen die reeds gebruik maken van Diginetwerk kunnen met enkele aanpassingen binnen hun reguliere (mail-) beheervoorzieningen gebruik maken van veilig digitaal communiceren over Diginetwerk. Mede gezien vorenstaande ligt het in de rede om de GDI-bouwsteen Diginetwerk in te zetten. In de Regieraad Interconnectiviteit is brede steun uitgesproken voor dit initiatief.

Incidentele Kosten: € 500.000,= in 2016

Logius heeft een kostenraming gemaakt à € 465.000,= voor de ontwikkeling en uitrol van veilig emailverkeer over Diginetwerk.

Daarnaast zal RvIG als initiator van dit project in 2016 de rol van launching customer (blijven) invullen, waarvoor een post van ca €35.000,= wordt voorzien.

De kostenraming betreft een inschatting van de inspanning die benodigd is voor het maken van de benodigde documentatie en advisering bij het koppelen van de diverse bestaande mailomgevingen zoals Suwimail, Gemnetmail, Haagse Mail Relay en E-gem mail, etc.

Hierbij is rekening gehouden met de volgende factoren;

Variabelen	
Aantal sectorale mailomgevingen	5
Aantal aan te sluiten organisaties	190
Aantal maildomeinen	1.000
Aantal later aan te sluiten	210
Aantal sectoren (HMR)	35
Wijzigingen quota t.b.v. incidenten per jaar	
wijziging maildomein	10
wijziging mailserver	10
aansluiting organisatie	5
verwijdering organisatie	5

Waarom een voorstel van financiering uit het AP

- 1) Het betreft de eenmalige ontwikkelings- en uitrolkosten voor de verbreding van de inzet van Diginetwerk voor beveiligd onderling emailen voor alle overheidsorganen en private organisaties met een publieke taak, en daarmee een generieke voorziening.
- 2) Het omslaan van de initiële investering naar alle partijen in het gebruiksdomein heeft gezien de omvang van het aantal partijen en de omvang van de benodigde middelen naar verwachting een remmend effect. Ditzelfde remmende effect treedt op wanneer slechts enkele partijen gevraagd worden om, in aanvulling op de voor het AP beschikbaar gestelde middelen, een infrastructurele voorziening te financieren.
- 3) De verbreding van het gebruik van de GDI sluit aan bij de wens van de partijen in de regieraad Interconnectiviteit van de Digicommissaris.
- 4) Bij BZK en EZ is niet voorzien in de financiering van deze uitbreiding op Diginetwerk.
- 5) Opgemerkt zij dat RvIG de kosten heeft gedragen voor de analyse van de problematiek en de reikwijdte ervan, van de oplossingsmogelijkheden en voor een verkenning van de potentiële doelgroep en de technische mogelijkheden, ter waarde van ca. € 140.000,= (incl. opdracht van RvIG aan Logius à €40.000,=).

Structurele (langjarige) kosten: gedekt binnen bestaande financiële kaders

Na realisatie wordt voor deze uitbreiding op Diginetwerk een beheerlast voorzien van ca € 25.000,= per jaar. De beheertaken bestaan voornamelijk uit het toevoegen, wijzigen en verwijderen van deelnemers en maildomeinen. Logius, de huidige Diginetwerkbeheerder, heeft aangegeven deze beheertaken te kunnen bekostigen binnen de bestaande financiële kaders voor Diginetwerk doordat besparingen zijn gerealiseerd middels leveranciersmanagement.

Decentrale beheerlasten (aangesloten organisaties) worden geacht door de betreffende organisaties te worden meegenomen binnen hun reguliere (mail-)beheervoorzieningen. Tijdens de verkenning is gebleken, dat, gegeven de geringe benodigde beheerinspanningen, partijen hiertoe in beginsel bereid zijn.